

Leef dagelijks bij de Bron

Ps. 26:2 en 8
Ps. 105:3 en 24
Ps. 1:1, 2 en 3
Ps. 139:14
Ps. 52:7

Lezen: Jeremia 17:5-14 en Johannes 1:1-14
Door ds. B. Jongeneel, Apeldoorn

Gemeente van onze HEERE Jezus Christus,

Als u of jij een tekening of schilderij van uw leven zou moeten maken, hoe zou het plaatje er dan uitzien?

In Jeremia 17 onderwijst de HEERE ons dat er twee soorten mensen zijn. De ene lijkt op een kale struik, de andere op een levende boom. Die boom staat aan een waterloop en geeft vrucht!

Dat verlangt de HEERE ook voor u en jou.
Leef daarom dagelijks bij de Bron!

Als kleuter leer je jezelf tekenen. Dan zie je twee bolletjes, en twee ricken als armen en twee harken als benen.

Wanneer we wat ouder zijn geworden zal een tekening van onszelf al heel wat meer details bevatten en met meer gelijkenis vertonen. Toch is dat nog niet zo eenvoudig. Het maken van een mooi zelfportret, daar moet je talent voor hebben.

Sommigen zijn zo getalenteerd dat, wanneer hún handtekening eronder staat, het schilderij gelijk miljoenen waard is!

De meeste mensen kunnen voor een mooi resultaat beter een tekenaar of schilder vragen.

In Jeremia 17 wordt ons door de HEERE in twee beelden, in twee schilderijen, een beeld geschilderd van twee typen mensen.

We zien twee schilderijen.

Op de ene staat een ... *kale struik in de vlakke* (vers 6).

Op de andere ... *een boom, die bij water geplant is* (vers 8).

Twee beelden. Welke past bij ons leven?

Want het is één van beide. Er is geen derde of vierde schilderij mogelijk. Er is geen tussenweg. Het gaat om leven óf dood.

In een indrukwekkende tegenstelling plaatst de HEERE de kale struik en de levende groen boom naast elkaar.

Wanneer we ze beter bekijken zien we dat de kale struik in een troosteloze omgeving staat: ... *op de droogste plekken in de woestijn, in zilt en onbewoond land.*

Een verlaten en troosteloze omgeving en de bodem is zout en daardoor onvruchtbaar.

Geen wonder dat die struik dor is.

Zou dat een tekening van ons leven kunnen zijn?

In een periode in de kunstgeschiedenis werden portretten geschilderd met een donkere achtergrond en alle aandacht ging naar de persoon op het portret. Het was gelijk duidelijk om wie het te doen was.

Is dat van nature ook niet een groot gevaar voor ons leven? Dat het in ons leven ook vaak erg om onszelf te doen is. De populariteit van de selfies is hierbij misschien wel iets om over na te denken. Om wie gaat het eigenlijk op al die foto's?

De donkere achtergrond bij het portret van ons leven kan ons soms misschien ook wel goed van pas komen, omdat we liever niet willen dat anderen onze omgeving kunnen zien. We hebben schuld en schaamte te verbergen. En leegte en kaalheid.

Wat ooit door de HEERE zo mooi was bedoeld – ons leven als mens in de heerlijke omgeving van het paradijs – is veranderd. Als straf op de zondeval werd de mens buiten het paradijs geplaatst. Daar zien we de kale struiken in woestijngebied.

Dat de struik niet alleen dor en kaal is, maar dat dit ook zo zal blijven wordt duidelijk uit de ernstige typering die de HEERE bij deze struik toevoegt. In vers 6 lezen we *Hij zal zijn als een kale struik in de vlakke, die het niet ziet wanneer het goede komt.*

Wat aangrijpend als Gods heilsgaven niet gezien worden. Dat het heil wel aanwezig is en wel uitgedeeld wordt, maar het niet wordt gezien. Dat je als mens met je hart van de HEERE afwijkt, zo zegt vers 5.

Het niet zien van het goede wat komt horen we in het Johannesevangelie bij de komst van Jezus Christus in deze wereld. Daar lezen we in Johannes 1 vers 5: *En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen.*

Dat is de werkelijkheid van het ongeloof.

God heeft het goede gezonden in deze wereld: de Heiland der wereld, de Redder Jezus Christus, Gods eigen Zoon.

En dat mensen het dan niet zien. Dat ze wegkijken.

Het goede niet zien als het komt. Dat gevaar dreigt soms zelfs binnen de kerkelijke gemeente. Want hoe komt het dat sommige mensen de gewoonte hebben om juist bij sacramentsdiensten afwezig te zijn, in het bijzonder bij de bediening van het Heilige Avondmaal. Deze tekenen – ons door de HEERE gegeven tot versterking van het geloof. En dan niet aanwezig zijn. Het niet zien wanneer het goede komt. Dat is een zorg voor het geestelijke leven. Laten we déze gewoonte niet vasthouden, maar ons er van bekeren. De HEERE zegt juist: Kom en zie. Smaak en proef dat het heil van de HEERE komt. Tot een volkomen verzoening, van al onze zonden.

Het geloofsleven heeft deze voeding zo hard nodig! Dat we ons laten voeden door het gedenken van het Verlossingswerk van de Heere Jezus Christus.

Dáár wordt die groene boom op dat andere schilderij aan verbonden. Die staat aan een waterloop, zo lezen we in Jeremia 17 vers 8. Ons wordt een boom getoond die bij het water is geplant. Die boom is groen en fis. En hij draagt vrucht.

Die boom heeft wel vrucht. De kale struik niet.

Dit roept de woorden van Paulus in herinnering in Galaten 5.

Paulus spreekt daar ook over de levenspraktijk en maakt dan een duidelijk onderscheid tussen werken van het vlees en vrucht van de Geest.

Rond die kale struik vinden we geen vrucht, maar wel werken van het vlees. We lezen: *Het is bekend wat de werken van het vlees zijn, namelijk overspel, hoererij, onreinheid, losbandigheid, afgoderij, toverij, vijandschappen, ruzie, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, onenigheid, afwijkingen in de leer, jaloezie, moord, dronkenschap, zwelgpacten, en dergelijke...* (Gal. 5:19-21)

Wat een duisternis rond die struik. Geen wonder dat we dan liever een donkere achtergrond schilderen...

Maar bij die groene boom is het zo rijk en anders. Daar worden vruchten gevonden. Vruchten, die kun je niet zelf maken, maar die worden gevonden daar waar de Heilige Geest het leven vernieuwt en leidt. Paulus getuigt: *De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing* (Gal. 5:22).

Als u en jij nu eens in de spiegel van Gods Woord kijkt, wat is dan het beeld van uw of jouw leven? Wat is er te zien?

Werken van het vlees... zoals bij die kale struik?

Of vrucht van de Geest? Vruchten, omdat er gedronken wordt uit de bron van het Water des Levens (Openb. 21:6).

De Heere Jezus sprak tot de Samaritaanse vrouw over levend water dat Hij haar wilde geven.

Dáár leven bomen van, van dat water van het heil dat door Jezus Christus is gebracht in deze dorre en donkere wereld. Voor bomen die aan water zijn gepland is er hoop en leven mogelijk. Dat is het beeld dat de HEERE gebruikt voor het leven van de gelovigen!

Nee, dat wil niet zeggen dat het leven in en door geloof altijd gemakkelijk en glad verloopt. Helaas niet. Want ook die boom staat wel in deze gebroken en zondige wereld. In Jeremia 17 horen we dat de boom ook te maken krijgt met hitte en zelfs een jaar van droogte.

We kunnen ons wel voorstellen wat dat met een boom doet. Denk eens aan de kamerplanten die een paar dagen of weken geen water krijgen. Dan zie je dat het blad slap gaat hangen.

Zo kunnen ook wij 'slap' gaan hangen bij moeite en zorg.

Wanneer je als kind of jongere thuiskomt kunnen met name moeders het soms zo goed zien. De afgezakte schouders, de neergeslagen ogen. En moeder vraagt: 'Joh, wat is er gebeurd?' 'Wat is er?'

Ze ziet aan je dat er moeilijke dingen zijn, of iets pijnlijks is gebeurd.

Wij mogen weten dat de Hemelse Vader ook ons ziet.

Misschien zegt Hij vandaag wel tegen u of jou: 'Wat is er gebeurd?'

Vertel dat eerlijk. Door gebed of door gesprek met een andere gelovige bijvoorbeeld. Zo kunnen we daardoor elkaar weer terugbrengen bij de Bron. Bij de HEERE zelf!

Met moeite en pijn hebben we te maken in ons leven. Iedereen. In het geloofsleven kunnen we ook momenten van teleurstelling en strijd tegenkomen. Het leven kan intens zwaar en soms heel vermoeiend zijn. En we ervaren soms zo weinig van Gods zegen.

Maar dat wil niet zeggen dat we dan bezwijken, toch?

Het verschil is dat voor de gelovige er ALTIJD een perspectief van hoop is. Dat is het mooie van die boom. De droogte schaadt hem niet omdat hij met zijn wortels blijft drinken uit de waterloop.

Blijf dagelijks uw en jouw voeding halen uit het Woord van God, door Bijbellezen. Blijf dagelijks in gebed. En blijf trouw in de ontmoeting van de gemeenschap van de gelovigen in de erediensten. Dat zijn die plaatsen van de waterloop van Gods heil.

Waar bent u, waar ben jij geplant? Zien wij dat het goede gekomen is in Jezus Christus. Heeft u, heb jij je hart en leven aan Hem toevertrouwd?

Dat geldt voor de boom, zo zegt de HEERE in Jeremia 17. Die groene boom, dat is een mens ... *die op de HEERE vertrouwt, wiens vertrouwen de HEERE is* (vers 7). Geheel anders is het met die kale struik. Dat is de mens ... *die een schepsel tot zijn arm stelt, terwijl zijn hart van de HEERE afwijkt* (vers 5).

Vertrouwen wij in ons leven op de HEERE?

Door in geloof en overgave te leven in Jezus' Naam.

Of verwachten wij heil en hulp van mensen of andere schepselen? Vertrouwen we op onszelf, ons netwerk, onze vrienden. Of misschien wel ons geld en goed?

Het is een enorm verschil hoe je leven eruitziet! Toont het geloof of ongeloof? In twee schilderijen wordt het verschil getoond: een kale struik of een groene boom.

Let eens op het opschrift bij beide schilderijen...

Dan blijkt het hier te gaan om een zaak van enorme ernst en van eeuwig belang.

Bij het schilderij met de kale struik klinkt:

(vers 5) Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man...

Bij dat andere schilderij, van de boom, klinkt zo anders:

(vers 7) Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt...

Dit is de scherpe tegenstelling waar de Bijbel zo indrukwekkend van getuigt: het is óf zegen, óf vloek.

Een derde of vierde mogelijkheid is er niet.

Het staat op het scherpst van de snede, ook vandaag!

Wat is ons levensperspectief: zegen of vloek?

Het is het verschil tussen een leven weg van God, met een hart dat van God afwijkt. Dat is een leven onder de vloek van de zonde. Leven onder de drukkende last van het naderende oordeel van God over de zonde. Een vruchteloos leven, dat aan het einde uitgehouwen, en in het vuur geworpen zal worden. Het staat er krachtig: 'vervloekt'.

Maar ook spreekt de HEERE van 'gezegend'! Dat is een leven in afhankelijkheid van God. Levend uit de kracht van de genade door te drinken uit de bron van Gods heil. Een vruchtbaar leven met eeuwigheidsperspectief in de Naam van Jezus Christus.

Deze diepe ernst ontmoeten we in Gods Woord! Dat het er op aankomt: leven mét of zonder de HEERE.

En in die ernst klinkt het machtige evangelie van behoud voor ieder die in de Naam van Jezus Christus gelooft. De Heere Jezus, als het van God gezonden Licht der wereld, kan en wil en zal het duister van uw en jouw zondige bestaan oplichten.

Dan is er leven mogelijk, dan komt er vrucht!

Om die reden heeft Hij de vloek op de zonde gedragen. Hij heeft aan het dorre kruishout, in het duister, op Golgotha gehangen. Door Zijn volbrachte werk is er redding voor ieder die gelooft.

Het is écht mogelijk, het wonder van de bekering; dat kale struiken uitgegraven worden en overgezet worden uit het rijk van de duisternis in het rijk van het Licht. Dan kunnen kale struiken door Gods genade groene bomen worden.

Het staat er zo machtig: die boom, zegt Jeremia 17 vers 8, is *bij water geplant!* Dat is Gods werk. Alle eer komt de HEERE toe! Bid dat de HEERE dat doet in uw of jouw leven. En dánk de HEERE wanneer u weet van dit wonder in uw leven. Dat u eerder dood was door de zonde, maar nu levend uit genade.

Deze vernieuwing gaat vanbinnen uit, zo onderwijst Jeremia in hoofdstuk 17.

Het gaat in het geloofsleven niet om een beetje bijkleuren van je levenswandel. Een beetje mooi en sierlijk doen. Een beetje doen alsof je een boom bent, terwijl je blijft leven als struik in woestijngebied.

Het heil raakt ons vanbinnen, raakt het hart!

Na de twee beelden in Jeremia 17 staat de ernst van de zonde zo duidelijk weergegeven in vers 9: *Arglistig is het hart, boven alles, ja, ongeneeslijk is het, wie zal het kennen?*

De diepte van de zonde is een dodelijke verlorenheid in het hart.

'Ongeneeslijk' noemt de HEERE ons hart. Wie dat woord heeft horen klinken over de gezondheid van een geliefde, of misschien wel over eigen leven, die weet de impact van dat woord.

En dát wordt nu uitgesproken door de HEERE over ons hart.

Ongeneeslijk... Dáárom is die struik zo kaal en dor.

Omdat het tot in de kern mis is in ons leven!

Maar we staan niet zonder hulp. Kijk wat de profeet Jeremia, die deze woorden hoort uit Gods mond, doet. Hij reageert met een roep tot God in gebed. We lezen dat in vers 14: *Genees mij, HEERE, en ik zal genezen worden, verlos mij, en ik zal verlost worden, want U bent mijn lofzang.*

Jeremia vertrouwt op de HEERE. Van Hem is zijn heil alleen!

Bid zo ook zelf om vernieuwing, om genezing van uw en jouw hart. Zoals de Bijbel dat elders zegt: *Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven* (Ez. 36:26).

Wacht niet met deze bede. Vraag naar de HEERE en Zijne sterkte. Hij is het die al uw heil bewerkt. Zoek dagelijks Zijn aangezicht.

Het is een heerlijk wonder als u, wanneer jij mag weten van dit heilswerk; dat het in uw en jouw hart is voltrokken. Dank de HEERE, en blijf dagelijks schuilen in het werk van Gods verlossing door Jezus Christus.

Dan gaat ons levensplaatje er anders uitzien.

Dan is ons leven gekleurd door dankbaarheid.

Ziet zo het plaatje van uw en jouw leven eruit?

Niet langer meer een kale struik, maar een groene boom.

Wat mooi als er in ons leven de vrucht van de Geest gevonden wordt als dankoffer voor de HEERE.

Maar als je naar jezelf kijkt, ben je teleurgesteld in jezelf. Er is veel minder vrucht dan u zou willen. Er is veel minder uitwerking van het geloof in het dagelijks leven dan jij eigenlijk zou verlangen.

Hoe komt dat? Drinken we misschien dan toch te weinig uit de Bron? Dan krijgt een boom maar kleine vruchten...

Het kan ook zijn dat we te veel denken dat we zelf de vruchten moeten 'maken' en zo misschien de vruchtgroei door de Geest wel in de weg staan.

Of, dat kan ook, en moet eens gesnoeid worden... Dat kan pijn doen. Als de HEERE ons gaat ontdekken aan het kwaad en de zonde die nog in ons leven is achtergebleven. Het kan pijnlijk zijn, maar het is wél heilzaam. 'Opdat u meer vrucht draagt!'

Vruchten laten groeien en meer vruchten krijgen. Zo veel vrucht dragen dat we Gods heil waard worden... Nee... dat kun je niet zelf.

Wij kunnen ons leven niet tot zo'n mooi plaatje maken.

Maar dat hoeft ook niet. Dat doet de HEERE Zelf!

Troostrijk en bemoedigend is het antwoord in onze Heidelbergse Catechismus op de vraag hoe ik rechtvaardig ben voor God.

In vraag en antwoord 60 klinkt daar dat wij door het geloof eruitzien als een prachtige groene boom met veel vruchten...

Al heb ik zwaar gezondigd, dan geldt door het geloof dat... nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent.

Het is dan net alsof ik nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft!

Dan zal de Heere God naar ons leven kijken en wat ziet Hij dan?

Een groene boom vol vruchten. Dat is een rechtvaardig mens.

Kijk door de ogen van het geloof nog eens naar het schilderij van ons leven. Kijk eens goed... Er staat een naam... De Naam...!

Niet in een klein hoekje, maar over het gehele schilderij heen: de naam Jezus Christus.

Dan is het geen schilderij dat vanwege de handtekening een miljoen waard is, maar een leven dat een eeuwigheid waard is. Tot Gods eer!

Neem deze weldaad met een gelovig hart aan. Geloof alleen.

En onderhoud dit geloof, door dagelijks te leven bij de Bron.

Met een hart, de akker van onze ziel, die open ligt voor de HEERE:

Ik, de HEERE, doorgrond het hart, beproef de nieren (vers 10).

Uit grondeloze barmhartigheid is het ongeneeslijke hart verlost en genezen! Dan leven wij, voor eeuwig, uit genade, tot Gods eer.

Amen.

